

ZO ŽIVOTA SPOLOČNOSTI

Inžinierskogeologický seminár v Košiciach

Pobočka SGS v Košiciach usporiadala dňa 26. 10. 1987 seminár o inžinierskogeologických mapách a svahových pohyboch. Bolo to prvé takéto podujatie v rámci činnosti košickej pobočky a ďalší príspevok do rozširujúcej sa palety tematických okruhov prednášok a seminárov, odrážajúcich rôzne geologické špecializácie a záujmy členov pobočky.

Na seminári odznali tieto prednášky:

D. Wanieková: Inžinierskogeologická mapa Michaloviec

Michalovce so svojim okolím dnes predstavujú významné poľnohospodárske a priemyselné centrum východného Slovenska. Sú aj strediskom letného turistického a cestovného ruchu celoštátneho významu. Rozsiahla výstavba najmä priemyselných, bytových a dopravných objektov zvýraznila potrebu kvalitných inžinierskogeologických podkladov. Pre nižšie štádiá projektovej prípravy vhodne poslúžia inžinierskogeologické mapy okolia Michaloviec, ktoré sú spracované na 8 listoch v M = 1 : 10 000 s celkovou plochou 126 km². Inžinierskogeologický prieskum na tieto účely vykonal v rokoch 1981–1984 závod IGHP Košice. Okolie Michaloviec sa nachádza na styku Východoslovenskej nížiny a pohoria Vihorlat. Väčšina územia má plochý, rovinný charakter, v údolnej nive Laborca s početnými mŕtvymi ramenami a opustenými štrkoviskami. Na geologickej stavbe sa podieľajú horniny paleogénu (v nepatrnej miere) a neogénu, prekryté sedimentmi kvartéru (eluválne, deluviálno-eluválne, proluviálne, deluviálno-eolické a fluválne). V obmedzenej miere, hlavne v intraviláne Michaloviec, sa vyskytujú i antropogénne sedimenty. Z hydrogeologického hľadiska sú dôležité najmä vody viazané na kvartérne sedimenty.

V súvislosti s rozvojom tejto oblasti dochádza aj k negatívnemu ovplyvňovaniu životného prostredia. Akútne sú problémy so skládkami stavebného a komunálneho odpadu. Vyskytuje sa erózia vodnými tokmi, abrázia na južnom svahu Zemplínskej šíravy a geodynamické procesy na prívodnom kanáli Zemplínskej šíravy. Ako pozitívny príklad môže slúžiť rekultivácia rôznych skládok.

L. Petro: Inžinierskogeologické pomery širšieho okolia Prešova

Z oblasti Prešova zhotovili pracovníci oddelenia inžinierskej geológie GÚDŠ Košice inžinierskogeologické mapy M = 1 : 10 000 listov Solivar, Prešov, Kapušany — V. Šariš a Šarišské Michaľany. Mapy obsahujú množstvo informácií o štyroch základných faktoroch, ktoré v oblasti Prešova sťažujú alebo úplne znemožňujú výstavbu:

1. horniny a zeminy — nerovnomerne a silne stlačiteľné antropogénne sedimenty (napr. Prešov — Demjata, Lubotice a i.);

2. podzemná voda — hĺbka hladiny podzemnej vody blízko pri povrchu, jej značné kolísanie, podmáčanie (napr. alúvium Sekčova, Šarišského potoka a i.), agresivita vody na betón;

3. reliéf územia so sklonitosťou nad 20°;

4. geodynamické javy — prevažne zosuvné územia s výskytom potenciálnych zosuvov.

Z. Spišák: Svahové deformácie v širšom okolí Prešova

Limitujúcim faktorom rozvoja väčších sídlisk v Prešove a v jeho okolí je existencia území postihnutých svahovými deformáciami a s tým spojené problémy stability svahov. Územie na V a JV od Prešova je postihnuté rozsiahlymi frontálnymi a plošnými zosuvmi, ktorých výskyt sa akumuluje na okraji strednopleistocénnych a staropleistocénnych náplavových kužeľov. Veľkými plošnými zosuvmi sú porušené aj svahy na pravej strane Sekčova severne od Prešova. Nové poznatky o geologickej stavbe západného okraja vulkanického pohoria Slanských vrchov a jeho styku so sedimentárnou výplňou kotliny umožnili prehodnotiť jestvujúce názory na svahové deformácie takto:

1. V území medzi Abramovcami a Okružnou nenachádzame blokové poruchy.

2. Svahy sú tu porušené len zosuvmi postihujúcimi hlinito-kamenité akumulácie, resp. zvetrané časti sedimentárneho neogénu.

3. Postupné zaklesávanie vulkanických komplexov do plastického podložja má za ná-

Pokračovanie na s. 560.

Pokračovanie zo s. 552.

sledok jeho vytlačanie (bulging) v okrajových častiach pohoria.

4. Zaklesnutím vulkanických komplexov do starších neogénnych súvrství vznikla prekážka pre blokový rozpad pohoria smerom do kotliny.

J. Jánoš — J. Ondrejka: Svahové poruchy v oblasti Prešov-Sekčov

Urbanisticky vhodné, ale z hľadiska stability svahov nevhodné územie okraja sídliska Prešov-Sekčov sa nachádza v blízkosti obcí Šalgovík a Lubotica. Je to západným smerom uklonený svah so sklonom 5—8° a vo vyššej časti až 11°. Stupňovitá a zvlnená morfológia terénu, povrchové zamokrenie, lokálne čerstvé odtrhnutia, ako aj celkový amfiteátrový tvar územia svedčia o tom, že ide o rozsiahle zosuvné územie v nárazovom brehu riečky Sekčov. Územie, ktoré je porušené svahovými

pohybmi, je citlivé na akékoľvek umelé zásahy, ako o tom svedčia zosuvy na ceste K-1.

Na geologickej stavbe územia sa podieľajú sedimenty neogénu a kvartéru (fluviálne sedimenty Sekčova, delúvium a prolúvium). Prieskum v území ešte pokračuje a jeho cieľom je objasnenie geologických pomerov a príčin vzniku svahových porúch. Na základe toho sa podá návrh na výstavbu sanačných prvkov na novopostavenej ceste a posúdi sa vhodnosť územia na uvažovanú výstavbu bytov.

Po prednáškach bola zaujímavá diskusia. K pripomienke, že podklady z prieskumov (záverečné správy, mapy) by mali byť vo väčšom rozsahu prístupné verejnosti (geológovia, projektanti a pod.), zaznela príjemná informácia, že v r. 1988—1989 bude k dispozícii 18 listov vytlačených inžinierskogeologických máp 1:10 000 s celkovou plochou 325 km² z oblasti Prešov.

Milan Šindler